

Ideologija za vsako rabo

Začel se je 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Sociologi so našli petintrideset definicij ideologij.

Milan Vogel, kultura

pon, 02.07.2012, 20:00; spremenjen: 21:10

Odtvoritev 48. seminarja slovenskega jezika literature in kulture. Boštjan Lajovic, Dr. Danilo Türk in Aleksander Bjeičević. Foto: Aleš Černivec/Delo

Ljubljana je spet zaživela s tistimi, ki se slovenščine učijo iz takšne ali drugačne potrebe. Začel se je namreč osemindesetletni **Seminar slovenskega jezika, literature in kulture**. Finančne težave mu niso prizanesle, zato bo trajal teden manj kot prejšnja leta, štirinajst dni.

SSJLK je v svetu najbolj uveljavljena oblika učenja slovenskega jezika, književnosti in seznanjanja s kulturo, s katero država načrtno (s štipendijami) vzgaja ne le bodoče tuje slaviste in sloveniste, marveč tudi pisatelje, prevajalce, profesorje, raziskovalce in vse druge, ki v tujini in zamejstvu slovenščino raziskujejo, poučujejo, prevajajo ali jo kako drugače vključujejo v svoje delo in življenje. Organizacija je v rokah Centra za slovenščino kot drugi/ tuji jezik, lektorji in predavatelji pa so večinoma z ljubljanske slovenistike in slavistike, pa tudi drugih slovenskih univerz in iz tujine.

Na Seminar je letos prijavljenih 105 udeležencev, od tega 81 študentov in 24 zaposlenih, približno polovica jih dela na univerzah in inštitutih v tujini. Prihajajo iz 26 držav: Italija 19, Avstrija 16, Poljska 11, Slovaška 6, Češka 5, Madžarska 5, Hrvaška 4, Nemčija 4, Rusija 4, Belgija 3, Kitajska 3, Litva 3, Srbija 3, Velika Britanija 3, Bolgarija 2, Francija 2, Makedonija 2, Ukrajina 2, Argentina 1, Belorusija 1, Finska 1, Portugalska 1, Romunija 1, Španija 1, Švica 1, ZDA 1.

Različne stopnje zahtevnosti

Osnovno težišče dela je na lektorskih vajah za različne stopnje znanja, vajah iz konverzacije in fonetike ter predavanjih in posebnih tečajih, k prijetnemu vzdušju pa prispevajo tudi številna druženja na kulturnih in drugih spremljevalnih prireditvah in obiskih ustanov.

Za poglobljenejšo obravnavanje aktualnih vprašanj slovenskega knjižnega jezika in književnosti, prevajanja, slovenske kulture in slovenščine kot drugega/tujega jezika so organizirani izbirni tečaji v obliki delavnic, o sprotnih dosežkih sodobne znanstvene misli pa se zahtevnejši seminaristi (iz nadaljevalnih in izpopolnjevalnih skupin) seznanjajo na predavanjih. Letos je krovna tema uperjena na **ideologije** v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi.

»Ideologije,« pravi predsednik SSJLK dr. **Aleksander Bjelčevič**, »nas spremljajo na vsakem koraku, so v vsakem od nas in nekaj, kar moramo prenašati. Nekateri ideologijo razumejo zelo široko, kot skupek prepričanj, ki jih imamo kot člani različnih skupin o vsem mogočem od bontona preko znanosti in umetnosti do politike in vere.

V ožjem smislu so ideologija le politični -izmi, npr. liberalizem, socializem, komunizem, fašizem, morda še feminizem ipd. Kadar besedo rabimo široko, po navadi nima vrednostnega naboja; če jo pojmuje ozko, kot napačno/sprevrnjeno zavest, takrat je ideologija nekaj slabega.

Na letošnjem seminarju jo razumemo široko: ideologija je sistem idej (prepričanj, načel, tradicij, mitov) neke družbene skupine, s katerimi ta prikazuje in upravičuje moralne, verske, politične, družbene, estetske, znanstvene in ekonomske interese skupine ter usmerja odločitve svojih članov. Ideologija posamezniku služi tako, da lahko moralno, politično, filozofsko upraviči svoje vedenje in prepričanja oz. stališča ...

Ideologija prebiva na vseh ravneh jezika od fonetike, leksike, metaforike do celote teksta in v vseh jezikih – v govoru, sliki, gledališču, filmu, glasbi, plesu, ritualu. Najbolje se počuti, če je lastnik ne opazi, zato potrebujemo druge, da jo pokažejo.«